

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ' ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΔΕΥΤΕΡΑ 14 ΙΟΥΝΙΟΥ 2021
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ**

(Ενδεικτικές Απαντήσεις)

ΘΕΜΑ Α'

A1.

Το συγκεκριμένο απόσπασμα αναφέρεται στην αναγκαιότητα του σχολικού επαγγελματικού προσανατολισμού καταγράφοντας προσωπικές μαρτυρίες Ελλήνων μαθητών. Πιο συγκεκριμένα, επισημαίνεται η αναγκαιότητα να αποτελεί μέρος του εβδομαδιαίου προγράμματος του Γυμνασίου καθώς η έλλειψή του προκαλεί επαγγελματικό «κορεσμό» και αύξηση της ανεργίας. Το συγκεκριμένο πρόβλημα εξάλλου εξωθεί τους νέους να συμβιβάζονται επαγγελματικά ή να μεταναστεύουν.

ΘΕΜΑ Β'

B1.

A. ΣΩΣΤΟ

B. ΣΩΣΤΟ

Γ. ΛΑΘΟΣ

Δ. ΣΩΣΤΟ

Ε. ΛΑΘΟΣ

B2.α.

Τίτλος με κυριολεκτική σημασία:

«Αναγκαιότητα σχολικού επαγγελματικού προσανατολισμού»

Τίτλος με μεταφορική σημασία:

«Το επαγγελματικό μέλλον... αγκάθι της αβεβαιότητας»

ή

«Το «αδιέξοδο» της επαγγελματικής αποκατάστασης των νέων»

B2β.

Στο κείμενο 1 γίνεται χρήση στατιστικών στοιχείων «Το 47% δήλωσε...ανθρώπους», «Το 39% δήλωσε...ποιότητα ζωής», προκειμένου ο συντάκτης **να επικαλεστεί τη λογική** των αναγνωστών και να **ενισχύσει τη θέση** ότι η κοινωνία του μέλλοντος θα είναι τεχνολογική. Τα πρώτα στατιστικά στοιχεία παρουσιάζουν την απαισιόδοξη οπτική για το μέλλον αφού θα κυριαρχούν φαινόμενα όπως: ανισότητες, ψηφιακή εγκληματικότητα και διακριτικές διαμάχες. Εν αντιθέσει, το δεύτερο ποσοστό παρουσιάζει με ευόιο τρόπο τον τηλεκόσμο, την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής, την ύπαρξη ενσυναίσθησης. Μέσω των δύο στατιστικών στοιχείων που παρατίθενται, **ισχυροποιείται η αξιοπιστία των λεγομένων** του καθώς ως **τεκμήρια διαθέτουν μεγάλη αποδεικτική ισχύ**.

Με την εκτεταμένη χρήση μαρτυριών στο Κείμενο 2, η συντάκτρια επιδιώκει να αποδώσει με **άμεσο και βιωματικό τρόπο** τις επαγγελματικές προσδοκίες, τις σκέψεις και τα όνειρα των παιδιών για το μέλλον. Η χρήση του **ευθέος λόγου των μαρτυριών** που παρατίθενται στην 1^η παράγραφο του Κειμένου 2, προσδίδει αυθεντικότητα στην επιθυμία των αποφοίτων για επαγγελματική αποκατάσταση και **υποκειμενισμό καθώς πρόκειται για τα λεγόμενα των άμεσα ενδιαφερομένων**. Ταυτόχρονα, μέσω της χρήσης των δύο επόμενων μαρτυριών που βρίσκονται στη 2^η παράγραφο του Κειμένου 2, τα παιδιά προβάλλουν με **άμεσο τρόπο** την αναγκαιότητα εδραίωσης του επαγγελματικού προσανατολισμού στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα, ώστε να εναρμονίζονται οι επιθυμίες τους με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.

B3.

Ο στόχος της συντάκτριας στο συγκεκριμένο απόσπασμα είναι να ευαισθητοποιήσει το δέκτη, ώστε να προσπαθήσει να ατενίσει το μέλλον με μεγαλύτερη αισιοδοξία. Προκειμένου να πετύχει το στόχο της χρησιμοποιεί **α' πληθυντικό ρηματικό πρόσωπο** «Σωρεύουμε», «Φανταστούμε», «Επιμένουμε», «νιώθουμε» προκειμένου να προσδώσει συλλογικότητα στο κείμενό της και να δείξει πως η ανάγκη να οραματιστούμε το μέλλον δεν αποτελεί ζητούμενο μόνο για τον αναγνώστη αλλά και για την ίδια. Ταυτόχρονα η χρήση του **α' πληθυντικού προσώπου** καθιστά το ύφος του λόγου της **άμεσο, ζωντανό, οικείο και παραστατικό**. Παράλληλα, μέσω της εκτεταμένης **χρήσης μεταφορών** «αδιαπέραστο πέπλο», «πεδίο εκκόλαψης προσδοκιών», «μελλοντικά ερείπια», «ανάσα προσμονής», «αέρα απαντοχής», «καίει τα χείλη μας», προσδίδει συναισθηματική φόρτιση στα λεγόμενά της, αισθητική απόλαυση στο δέκτη, ενώ ταυτόχρονα δίνει έμφαση και ένταση τόσο στη δυσοίωνη προοπτική του μέλλοντος «μελλοντικά ερείπια, αδιαπέραστο πέπλο», όσο και στην ανάγκη να περιμένουμε με ελπίδα μία ευνοϊκή εξέλιξη, «ανάσα προσμονής», «αέρα απαντοχής» εγείροντας τη φαντασία του και κλιμακώνοντας το ενδιαφέρον του. Άλλωστε, όπως δηλώνει και η συντάκτρια στο τέλος της παραγράφου μέσω του **ρητορικού ερωτήματος**, «Τι άλλο μπορούμε να κάνουμε;» δηλώνεται με **άμεσο, ζωντανό και παραστατικό τρόπο** πως η μόνη ελπίδα αντιμετώπισης του αβέβαιου μέλλοντός μας είναι η προσμονή και η ελπίδα. Επίσης φανερώνεται και η επιθυμία της συντάκτριας να οδηγήσει τον δέκτη σε συναισθηματική διέγερση

προκειμένου να εμπλακεί και ο ίδιος στα γραφόμενά της και με αυτόν τον τρόπο να οδηγηθεί σε κοινό συμπέρασμα με εκείνη. Τέλος, ανοίγεται ένας φαινομενικός διάλογος με τον αναγνώστη, προκειμένου να υπάρξει ένα είδος «συνομιλίας» και μια αλληλεπίδραση στις σκέψεις μεταξύ συντάκτριας και αναγνωστών.

ΘΕΜΑ Γ΄

Στο ποίημα περιγράφεται μια ουτοπική κοινωνία στην οποία ζουν παιδιά χωρίς ανησυχίες και προβλήματα, αμέριμνα και ανέμελα, τα οποία «ποτέ δε βάλαν έγνοια στη καρδιά τους». Την εικόνα της ανεμελιάς διακόπτει η απορία τους για το ένα άστρο το οποίο αποδίδεται ως ο πραγματικός κόσμος, ο γεμάτος «αρρώστια και πληγή» στη θέαση του οποίου συγκινούνται «δάκρυσαν» και προβληματίζονται «μια έγνοια». Η συγκίνηση και ο προβληματισμός αισθητοποιούνται αρχικά μέσω σχημάτων λόγου όπως η **αντίθεση** «ποτέ δε βάλαν έγνοια στη καρδιά», «και βάλαν από κείνη τη βραδιά μια έγνοια στη μικρούλα τους καρδιά» με την οποία τονίζεται με παραστατικό τρόπο η αλλαγή διάθεσης των παιδιών μετά τα λόγια του δασκάλου. Στη συνέχεια μέσω της χρήσης του **ευθέος λόγου** «αυτή, τους λέει, παιδιά μου είναι η γη» παρουσιάζονται οι συνθήκες ζωής εκεί, συνθήκες που ενδεχομένως τους τρομοκρατούν. Τέλος, με τη χρήση του γ' **ρηματικού προσώπου** «δάκρυσαν», «βάλαν», ο **παντογνώστης αφηγητής** παρουσιάζει με αντικειμενικότητα τη συναισθηματική αλλαγή των παιδιών στο άκουσμα των επίγειων συνθηκών.

Προσωπικά, αν μου δινόταν η ευκαιρία να ζήσω στον Σείριο, θα ήμουν από τη μία ικανοποιημένος/η, αφού θα είχα διασφαλίσει μια ζωή χωρίς πολέμους, θανάτους, αρρώστιες και προβλήματα. Θα ένιωθα ψυχικά ήρεμος/η, με υψηλή ποιότητα ζωής που θα μου επέτρεπε να ονειρεύομαι. Από την άλλη, προβληματίζομαι γιατί ένας τέτοιος κόσμος δεν θα παρείχε γενικά στο ανθρώπινο είδος τα ανάλογα κίνητρα προκειμένου να ενεργοποιηθεί διαμορφώνοντας αξιόλογα επιτεύγματα σε επιστημονικό, πνευματικό και ψυχικό επίπεδο.

ΘΕΜΑ Δ΄

ΚΕΙΜΕΝΙΚΟ ΕΙΔΟΣ: ΑΡΘΡΟ ΣΕ ΝΕΑΝΙΚΗ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ

ΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ: Α΄ ΕΝΙΚΟ/ Α΄ ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟ

ΤΙΤΛΟΣ: «Η ασπίδα των νέων για το μέλλον»

Πρόλογος: Το μέλλον και οι προσδοκίες της νέας γενιάς για μια καλύτερη ζωή αποτελούσαν ανέκαθεν στοιχείο προβληματισμού και ευαισθητοποίησης. Λαμβάνοντας υπόψη τις ανησυχίες που εκφράζονται στα δύο κείμενα για το μέλλον, αποφάσισα να τοποθετηθώ, εστιάζοντας στα εφόδια που πρέπει να στραφούμε καθώς και στις νεανικές δράσεις που θα διαμορφώσουν έναν καλύτερο κόσμο.

Α' ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ: ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΕΦΟΔΙΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΑΝΗΣΥΧΙΩΝ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ

- Πνευματική καλλιέργεια, ανάπτυξη κριτικής ικανότητας, απαλοιφή στερεοτυπικών αντιλήψεων, αντίσταση στην παραπληροφόρηση
- Ανάπτυξη δημοκρατικού ήθους, αίσθηση κοινωνικής ευθύνης, ενδιαφέρον για τα πολιτικά δρώμενα
- Εσωτερική ελευθερία, απουσία παθών, εμμονών, εξαρτήσεων
- Αντιρατσιστική κουλτούρα, ανοχή των νέων στο διαφορετικό ως ύψιστη αξία σε συνδυασμό με πίστη σε αξίες και ιδανικά, που θέτουν ως πρωταρχική αξία τον άνθρωπο
- Καλλιέργεια ευσυνειδησίας, αφύπνιση και ανάπτυξη κοινωνικής συνείδησης, εναρμόνιση δικαιωμάτων και υποχρεώσεων
- Ψυχική δύναμη, προσαρμοστικότητα, αντιμετώπιση δυσκολιών/αδιεξόδων, αισιοδοξία, αγωνιστικότητα

Β' ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ: ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

- Πολιτική δράση, συμμετοχή στα κοινά, πολύπλευρη ενημέρωση για το πολιτικό γίνεσθαι, άσκηση εκλογικού δικαιώματος
- Εθελοντική δράση ως αντιστάθμισμα στην ελλιπή κρατική πρόνοια με σκοπό την αντιμετώπιση καίριων προβλημάτων
- Ειρηνικές πορείες διαμαρτυρίας για την υπεράσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων
- Επαφή με την τέχνη, ως μέσο εξευγενισμού της ανθρώπινης ψυχής, καλλιέργεια αισθητικής
- Περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση, επαφή του ανθρώπου με τη φύση

Επίλογος: Συνοψίζοντας, θα μπορούσαμε να ισχυριστούμε ότι το μέλλον διαγράφεται εξαιρετικά απρόβλεπτο στη σημερινή εποχή όπου οι εξελίξεις, κυρίως στον τεχνολογικό τομέα, δημιουργούν διαρκώς μεταβαλλόμενες καταστάσεις. Ωστόσο, αποτελεί και μια πρόκληση για την γενιά μας που με την εξασφάλιση των κατάλληλων εφοδίων θα οδηγηθεί στην αντιμετώπιση των προκλήσεων και τη διαμόρφωση ενός καλύτερου κόσμου για όλους μας.